

แบบฝึกหัดบทที่ 9

บริษัทจำกัด

ข้อ 1. บริษัทแซนวิช จำกัด มีหุ้นบุริมสิทธิ ชนิดร่วมรับเต็มที่ 12% มูลค่า 1,000,000 บาท และหุ้นสามัญ มูลค่า 2,000,000 บาท บริษัทประกาศจ่ายเงินปันผล 120,000 บาท ในวันที่ 1 เมษายน 2538 และจ่ายเงินสด ในวันที่ 30 เมษายน 2538

ให้ทำ คำนวณหาเงินปันผลที่จะจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นทั้งสองชนิดและวันที่ที่รายการเกี่ยวกับเงินปันผลในสมุดรายวันทั่วไป

ข้อ 2. บริษัท สลับลาย จำกัด มีหุ้นสามัญมูลค่า 500,000 บาท หุ้นบุริมสิทธิชนิดร่วมรับเต็มที่ 10% มูลค่า 500,000 บาท คณะกรรมการของบริษัทอนุมัติให้ประกาศจ่ายเงินปันผลเป็นจำนวน 20% ของกำไรสุทธิ ปี 2539 บริษัทมียอดขายรวม 10,000,000 บาท ต้นทุนขาย 8,000,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 1,000,000 บาท บริษัทประกาศและจ่ายเงินปันผลทันทีในวันที่ 25 กรกฎาคม 2540

ให้ทำ 1. คำนวณหาเงินปันผลที่จ่ายให้ผู้ถือหุ้น
2. วันที่รายการเกี่ยวกับการจ่ายเงินปันผลในสมุดรายวันทั่วไป

ข้อ 3. บริษัท นพพรรณ จำกัด มีหุ้นสามัญจำนวน 10,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท หุ้นบุริมสิทธิ 10% จำนวน 5,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2538 บริษัทประกาศจ่ายเงินปันผลจำนวน 150,000 บาท

ให้ทำ คำนวณการแบ่งเงินปันผลในกรณีต่าง ๆ ดังนี้

1. หุ้นบุริมสิทธิ์เป็นชนิดธรรมดา
2. หุ้นบุริมสิทธิ์เป็นชนิดสะสม ร่วมรับเต็มที่ปี 2539 บริษัทไม่มีการประกาศจ่ายเงินปันผล
3. หุ้นบุริมสิทธิ์ชนิดสะสม ร่วมรับไม่เกิน 50,000 บาท ปีที่แล้วยังไม่จ่ายเงินปันผล
4. หุ้นบุริมสิทธิ์ชนิดไม่สะสม แต่ร่วมรับเต็มที่
5. หุ้นบุริมสิทธิ์ชนิดไม่สะสม ร่วมรับไม่เกิน 50,000 บาท

ข้อ 4. บริษัท แม่น้ำ จำกัด มีรายการเกี่ยวกับเงินทุนของบริษัทดังต่อไปนี้

2539

- ก.ค. 1 ได้รับอนุมัติให้จดทะเบียนหุ้นสามัญ จำนวน 80,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท
- ก.ค. 1 ได้รับเงินสด 1,000,000 บาท และเครื่องใช้สำนักงานมูลค่า 2,000,000 บาท สำหรับหุ้นสามัญ 30,000 หุ้น
- ก.ค.1-30 ได้รับการจองซื้อหุ้นจำนวน 50,000 หุ้น ในราคา 120 บาท ชำระพร้อมการจอง 50% ยอดคงเหลือ มีกำหนดชำระใน 60 วัน
- ส.ค.1-31 ได้รับเงินชำระค่าหุ้นจากลูกหนี้ครั้งหนึ่งของยอดคงค้างทั้งสิ้นและได้ออกใบหุ้นให้ไป 25,000 หุ้น
- ให้ทำ**
1. บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายสหรัฐอเมริกา
  2. แสดงรายการที่ปรากฏในงบดุลของบริษัทแม่น้ำ ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2539 ทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายสหรัฐอเมริกา

ข้อ 5. จากโจทย์ข้อ 4 ผู้จองหุ้นจำนวน 1,000 หุ้น ได้ชำระเงินค่าหุ้นพร้อมการจองเป็นจำนวน 50% แล้ว ต่อมาได้ชำระค่าหุ้นที่ค้างตามกำหนด บริษัทจึงรับหุ้นและนำหุ้นออกขายทอดตลาดได้เงินหุ้นละ 120 บาท

ให้ทำ บันทึกรายการรับหุ้นในสมุดรายวันทั่วไปตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกาในวิธีต่อไปนี้

1. คืนเงินให้แก่ผู้จองซื้อหุ้นที่ผิดนัด ด้วยจำนวนเงินที่ชำระมาแล้วทั้งหมด
2. คืนเงินให้แก่ผู้จองซื้อหุ้นที่ผิดนัด ด้วยจำนวนเงินที่ชำระแล้ว หักด้วยผลขาดทุน และค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการนำหุ้นที่รับมาออกจำหน่ายอีก
3. รับเงินที่ผู้จองซื้อหุ้นที่ผิดนัดได้ชำระมาแล้วทั้งจำนวน
4. ออกใบหุ้นให้เท่ากับจำนวนเงินที่ได้ชำระมาเต็มมูลค่า

ข้อ 6. จากโจทย์ข้อ 5. ให้บันทึกการรับหุ้นในสมุดรายวันทั่วไปตามวิธีกฎหมายไทย

ข้อ 7. บริษัทซีซี จำกัด จดทะเบียนเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2531 โดยมีทุนจดทะเบียนเป็นหุ้นสามัญ 10,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท และหุ้นบุริมสิทธิ 10% 5,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท
รายการที่เกิดขึ้นในปี 2531 มีดังนี้

- มี.ค. 5 บริษัทเสนอขายหุ้นบุริมสิทธิ 3,500 บาท ในราคาหุ้นละ 130 บาท โดยผู้จองจะต้องชำระเงินพร้อมการ
จอง 30% บวกส่วนเกินมูลค่าหุ้น ส่วนที่เหลือให้แบ่งชำระเป็น 2 งวด งวดแรกชำระ 50% ในวันที่ 15
พฤษภาคม และที่เหลือชำระในวันที่ 20 กรกฎาคม ปรากฏว่าในวันนี้มีผู้จองมาครบ
- เม.ย.10 ได้รับการจองหุ้นสามัญ 5,000 หุ้น ในราคาหุ้นละ 120 บาท โดยมีเงื่อนไขว่าผู้จองต้องวางเงินมัดจำใน
วันที่จองหุ้นทันทีหุ้นละ 25 บาท และบริษัทจะเรียกชำระค่าหุ้นเป็น 2 งวด ๆ ละเท่า ๆ กันบริษัทออก
ใบหุ้นให้ทันทีในวันนี้
- พ.ค. 6 ออกหุ้นสามัญ 1,500 หุ้น เพื่อแลกกับเครื่องใช้สำนักงานซึ่งมีราคาตลาดในวันนี้ 270,000 บาท
- พ.ค.15 ได้เรียกให้ชำระค่าหุ้นบุริมสิทธิงวดแรกครบถ้วน
- มิ.ย.20 ได้เรียกให้ชำระค่าหุ้นสามัญงวดแรก ซึ่งมีผู้ชำระครบถ้วน
- ก.ค.20 ได้รับชำระค่าหุ้นบุริมสิทธิ งวดสองครบถ้วน ยกเว้นผู้จองหุ้นจำนวน 500 หุ้น ไม่ยอมชำระบริษัทจึงทำ
การรับหุ้นดังกล่าว และนำขายทอดตลาดทันทีในวันนี้ในราคา 105 บาท และเสียค่าใช้จ่ายในการขาย
ทอดตลาดไป 6,000 บาท
- ส.ค. 1 บริษัทได้จำหน่ายหุ้นสามัญ และหุ้นบุริมสิทธิที่เหลือรวมกันเป็นหน่วยโดย 1 หน่วยประกอบด้วยหุ้น
สามัญ 5 หุ้น และหุ้นบุริมสิทธิ 3 หุ้น ในราคาหน่วยละ 850 บาท เป็นเงินสดในวันนี้ราคาตลาดหุ้น
สามัญหุ้นละ 106 บาท และราคาตลาดหุ้นบุริมสิทธิหุ้นละ 108 บาท
- ก.ย. 2 บริษัทเรียกชำระค่าหุ้นสามัญงวดสองและได้รับชำระครบถ้วน
- พ.ย. 1 จัดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด
- ให้ทำ** บันทึกทรากรายการในสมุดรายวันทั่วไป โดยใช้กฎหมายไทย

ข้อ 8. บริษัทชมพู จำกัด เสนอขายหุ้นสามัญจำนวน 1 หุ้น มูลค่า 100 บาท รวมเป็นหน่วยเดียวกันกับหุ้นกู้
10% จำนวน 1 หุ้น มูลค่า 1,000 บาท ในราคา 1,300 บาท หุ้นสามัญมีราคาซื้อขายในท้องตลาด ขณะนั้นหุ้น
ละ 125 บาท และหุ้นกู้ราคาหุ้นละ 1,200 บาท บริษัทขายหุ้นได้ 100 หน่วย

- ให้ทำ**
1. คำนวณราคาขายของหุ้นแต่ละชนิด และบันทึกการจำหน่ายหุ้นลงในสมุดรายวันทั่วไป
  2. ถ้าบริษัทไม่ทราบราคาตลาดของหุ้นกู้ ให้บันทึกทรากรายการจำหน่ายหุ้นลงในสมุดรายวันทั่วไป
  3. ถ้าบริษัทไม่ทราบราคาตลาดของหุ้นทั้งสองชนิด ให้บันทึกทรากรายการจำหน่ายหุ้นลงในสมุดรายวัน
ทั่วไป

ข้อ 9. บริษัทเจมส์บอล จำกัด เสนอขายหุ้นสามัญ จำนวน 3 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 50 บาท รวมกับหุ้นบุริมสิทธิ จำนวน 5 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท ในราคา 800 บาท บริษัทจำหน่ายหุ้นได้จำนวน 1,000 หน่วย ราคาตลาดของหุ้นสามัญหุ้นละ 55 บาท หุ้นบุริมสิทธิหุ้นละ 135 บาท

ให้ทำ บันทึกรายการจำหน่ายหุ้นในสมุดรายวันทั่วไปกรณีต่อไปนี้

1. ทราบราคาตลาดของหุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ
2. ทราบราคาตลาดของหุ้นสามัญชนิดเดียว
3. ไม่ทราบราคาตลาดของหุ้นทั้งสองชนิด

ข้อ 10. บริษัท เชียงกราน จำกัด มีรายการเกี่ยวกับส่วนของผู้ถือหุ้นดังนี้

- หุ้นสามัญ จดทะเบียนและออกจำหน่ายจำนวน 10,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท เรียกชำระเต็มตามมูลค่าแล้ว ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญหุ้นละ 50 บาท

- หุ้นบุริมสิทธิ 12% จดทะเบียนและออกจำหน่าย จำนวน 10,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท เรียกชำระครบถ้วนแล้วส่วนเกินมูลค่าหุ้นละ 20 บาท

- บริษัทมีกำไรสะสม ยกมาต้นปี 2540 จำนวน 100,000 บาท สิ้นปีมีกำไรสุทธิ 150,000 บาท บริษัทจัดสรรกำไรสะสมเป็นสำรองตามกฎหมาย 20% ของกำไรสุทธิ และประกาศจ่ายเงินปันผลแก่หุ้นสามัญในอัตราหุ้นละ 5 บาท และจ่ายเงินปันผลให้หุ้นบุริมสิทธิตามอัตราที่ระบุไว้ โดยกำหนดจ่ายในปี 2541

- นอกจากนี้บริษัทมีส่วนเกินทุนจากการบริจาคสิ้นปี 2540 เป็นจำนวน 100,000 บาท

ให้ทำ แสดงรายการในงบดุลของบริษัทเชียงกราน จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2540 ซึ่งเป็นวันสิ้นงวดบัญชีเฉพาะ “ส่วนของผู้ถือหุ้น”